

Dolní Přím

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Hradec Králové

Nadmořská výška: 280 m n. m.

Počet obyvatel: 743

Adresa URL: www.dolni-prim.cz

Okres: Hradec Králové

GPS souřadnice: 50.239627N, 15.708495E

První pís. zmínka: 1352 (672 let)

PSČ: 503 16

Historie obce Dolní Přím

Prvotní jméno Přín bylo uměle vytvořeno podle starých místních jmen končících na -ín (Lodín, Levín) z obecného podstatného jména pře (soud, spor). V 17. století se mu nerozumělo a bylo spojeno s přidavným jménem přímý a s příslovcem přímo. Tak se obec od roku 1654 psala trvale Přím. Podle polohy se přídomkem odlišily Horní Přím a Dolní Přím.

Osada Nový Přím naznačuje svým jménem pozdější osídlení. V roce 1895 se v rakouských místopisech objevuje jméno Přín Menší nebo Přínec. Jméno Probluz původně znamenalo Probludův dvůr nebo Probludovu vesnici. Lidový tvar Probuze se vyskytuje od 17. století. Ve jméně osady Jehlice (jednotné číslo, do Jehlice, v Jehlici) je obsaženo osobní jméno jejího majitele Vaňka Jehlice, držícího ves v roce 1415. Osobní jméno vlastníkovo vzniklo z obecného podstatného jména Jehlice, což je zdvojnásobení podstatného jména jehla. Jméno osady Bor bylo původně pomístné. Osada vznikla u boru (u borového lesa) nebo na jeho místě, když byl bor vykácen. Přesné datum založení obce není známo. První letopočet je z roku 1352 a obec se tehdy jmenovala Nízký Přín. Patřila pánům z Přínu, kteří na místní tvrzi seděli až do roku 1415. Po nich se střídali různí majitelé Přímského zboží, v roce 1482 ji vlastnil vladyka Donát z Těchlovic a na Příně, v roce 1576, jak prozrazuje náhrobek v Probluzi, se na statky vepisuje Jan Holec z Nemošic a na Příně. Po třicetileté válce přešel přímský statek do majetku rytířů z Víně. Poslední jejich mužský potomek Rudolf odkázal v roce 1677 náboženské horlivosti celé zboží jezuitskému řádu v Hradci Králové. Za jejich vlády vzniklo velké panství přímskopopovické. Náboženská kongregace se však v útisku poddaných nikterak nelišila od světské šlechty. Robota byla na nevolnicích vymáhána stejně krutě, což potvrzuje účast přímských sedláků na rebelii v roce 1775. Brzy po pozdvížení předali jezuité likvidované přímskopopovické panství novým majitelům, protože dva roky předtím byl jejich řád Josefem II. zrušen. Nabyvatelé se zase střídali podle toho, jak kdo uměl hospodařit nebo měl štěstí ve hře, a nakonec majetek svému panství přikoupili Harrachové, kteří jej drželi až do roku 1945. Nevolnictví a robota růst obce po věky dusila. Po celé staletí bylo ve vsi jen 7 sedláckých gruntů, domků panských deputátníků přibývalo poskromnu a krčily se stěsnány na sebe.

První historická známka o vesnici Probluz je zapsána v souvislosti s pražským arcibiskupem Arnoštem z Pardubic v roce 1344. Tehdy byla už v místě plebánie a patřila děkanátu v Hradci Králové. V roce 1437 byl pánem na Probluzi Daviš Bořek z Miletínka, po něm Jiřík z Hustířen a Burian z Lípy. V roce 1465 patřila ves Matyáši Salavovi z Lípy, později Pernštejnům. Jan z Pernštejna ji prodal Janu Holcovi, který má na jižní straně kostelní zdi pomník (znak s třemi rybami vpravo hledícími). V 17. století odkázal Rudolf z Víně Probluz a všechny další statky jezuitské koleji v Hradci Králové s výhradou, že se zboží už nikdy

jinému nesmí do ruky. Třicetiletá válka vesnice z poloviny vylidnila a mnoho stavení zpustlo. Také prusko-rakouská bitva v r. 1866 zanechala v Probluzi spoušť. Válečné běsnění připomíná ve vesnici několik vojenských pomníků a zrezavělé zbraně, přilby a dělostřelecké náboje, vykopané v základech chalup a při hloubení studen.

První historická zpráva o Jehlici je z roku 1415. Tehdy stávala ve vsi dřevěná tvrz a dvorec, mimo ně 9 sedláckých gruntů. Po roce 1540 byla tvrz se statkem připojena přímskému zboží zůstává však neosídlena a chátrala, až zanikla. Zbyl jen dvůr, který se připomíná naposledy v roce 1700. Toho roku vybudovala vrchnost nový poplužní dvůr u Nového Přímu. Po selské rebélii v roce 1775 byl přímský dvůr podle Raabovi pozemské reformy rozparcelován (1780), aby se zabránilo revoluci. Na rozdělených pozemcích vyrostlo prvních 15 domků - Nový Příim. Kdo se nechtěl obtěžovat dvěma slovy místního jména, použil tehdy vžitě přezdívky Šamrov (z německého Schaffhof, protože při dvoru stával až do požáru v roce 1888 ovčín).

